

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи

Віталій КОБЕЦЬ

« 17 »

20

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНО-ПОЛЬОВОЇ ПРАКТИКИ
(ЗІ СПОРТИВНОГО ТА СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ТУРИЗМУ)

Факультет економіки і менеджменту

Кафедра готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Спеціальність 242 Туризм

Освітня програма Туризм

Курс II

Ступінь вищої освіти Бакалавр

Форма навчання Денна

Херсон 2020-2021 н. р.

Програма розроблена:

1. Макієнко О. А., доцент кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, кандидат історичних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри готельно-ресторанного
та туристичного бізнесу

протокол № 2 від 07.09.2020 р.

завідувач кафедри

 Олена ОРЛЕНКО

ВСТУП

Навчально-польова практика є важливим етапом практичної підготовки фахівців у галузі туризму. Вона дозволяє розширити і поглибити теоретичну базу студентів, створює умови для закріплення набутих ними вмінь і навичок, необхідних для професійної діяльності. Практика спрямована на формування базових професійних компетенцій через ознайомлення зі змістом та напрямками практичної діяльності спеціалістів сфери туристичних послуг.

Науково-методична основа її змісту – освітньо-професійна програма підготовки фахівців ступеня вищої освіти «бакалавр» згідно стандарту вищої освіти зі спеціальності «Туризм». Програма навчально-польової практики є складовою частиною наскрізної програми практики з фаху, яка виступає основним нормативно-методичним документом для організації усіх видів практик студентів.

Навчально-польова практика студентів спеціальності «Туризм» проводиться на другому курсі навчання. Її зміст пов'язаний із вивченням студентами таких дисциплін, як: «Спеціалізований туризм», «Організація туризму», «Рекреаційна географія» та ін. Термін практики – два тижня (3 кредити).

Для керування і проведення практики залучаються провідні викладачі кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, керівники та спеціалісти підприємств, установ та організацій сфери туризму

Базами практики виступають господарюючі суб'єкти туристичного бізнесу, підприємства індустрії відпочинку та розваг, державні та комунальні установи у сфері туризму та рекреації на території Херсонської області. У 2020-2021 навчальному році практика проводиться на базі Національного природного парку «Нижньодніпровський» і Агробіостанції-ботанічний сад ХДУ.

Робоча програма навчально-польової практики складається з наступних розділів та підрозділів:

1. Мета та завдання практики.

2. Зміст практики:
 - 2.1. Види робіт під час практики.
 - 2.2. Методичні рекомендації
 - 2.3. Список рекомендованої літератури
 - 2.4. Питання до заліку.
3. Форми та методи контролю.
4. Вимоги до звіту.
5. Критерії оцінювання.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою практики є ознайомлення студентів 2 курсу зі змістом їх майбутньої професії, характером та напрямками професійної діяльності, особливостями функціонування підприємств, установ та організацій сфери туризму, практичною роботою фахівців туристичного обслуговування, а також поглиблення теоретичних знань, закріплення практичних умінь і навичок, отриманих у процесі вивчення дисциплін «Спеціалізований туризм», «Організація туризму», «Рекреаційна географія» та ін.

Особливого значення під час навчально-польової практики набуває ознайомлення з умовами та порядком роботи туристично-рекреаційних закладів, кваліфікаційними вимогами та основними виробничими функціями фахівців туристичного обслуговування, а також виконання комплексу робіт з організації рекреаційної діяльності в навчально-польових умовах.

Відповідно до мети визначено такі **завдання практики**:

- ознайомити зі специфікою функціонування об'єктів туристично-рекреаційної галузі в Херсонській області;
- ознайомити з основними завданнями та напрямками роботи фахівців туристичного обслуговування;
- поглибити уявлення про організацію рекреаційної діяльності;
- опанувати техніку облаштування зони відпочинку;
- здійснити комплекс робіт з розробки, прокладання та ознакування

туристично-екскурсійних маршрутів;

- забезпечити участь у підготовці та проведенні тематичних екскурсій до визначених об'єктів природи та історико-культурної спадщини;

- формувати етику та культуру професійної поведінки.

Проходження практики покликане сформувати у майбутніх спеціалістів таку *інтегральну компетентність*:

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі туризму, що передбачає застосування теорій та методів організації туризму, географії та історії туризму, туристичного краєзнавства, економіки, менеджменту та маркетингу туризму, правового забезпечення туристичної діяльності і характеризується невизначеністю умов зовнішнього середовища;

загальні компетентності:

ЗК 2. Використання методологічного апарату наукових досліджень для вирішення теоретичних і прикладних завдань, що постають перед фахівцями туристичної галузі;

ЗК 5. Здатність працювати з інформацією, знати інформаційні потреби суспільства, інформаційно-пошукові ресурси та вміння управляти інформацією в професійній діяльності;

ЗК 8. Здатність до колективних дій та організації взаємодії в колективі;

ЗК 11. Здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до стандартів якості, вміння управляти комплексними діями або проектами;

а також наступні фахові компетентності:

ФК 1. Знання і розуміння предметної області своєї професії;

ФК 2. Уміння застосовувати фахові знання на практиці;

ФК 4. Здатність орієнтуватись в організації туристично-рекреаційного простору;

ФК 6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного);

ФК 15. Уміння працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктами туристичного бізнесу.

Програмні результати навчання:

ПРН 6. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору і вимоги до туристичної інфраструктури;

ПРН 7. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території;

ПРН 8. Виявляти і пояснювати принципи і методи організації та технології обслуговування туристів з дотриманням стандартів якості;

ПРН 11. Проводити дослідження туристичного ринку та оцінювати перспективи його розвитку у цілому та у рамках окремих видів туризму / географічних напрямів;

ПРН 12. Аналізувати природно-ресурсні та соціально-економічні передумови розвитку та функціонування просторової організації туристичного ринку;

ПРН 13. Розуміння принципів і процесів щодо організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст та структура навчально-польової практики визначаються її метою та основними завданнями, місцем у програмі практичної підготовки фахівця в сфері туризму.

Види робіт під час практики

В основі реалізації програми практики лежить комплекс робіт з планування та організації туристичної діяльності на територіях рекреаційного призначення. У ході їх виконання студенти залучаються до виявлення та вивчення різних видів рекреаційних ресурсів, оцінювання придатності території до потреб рекреації та туризму, беруть участь у проектуванні туристично-екскурсійних маршрутів, проведенні тематичних екскурсій, а також виконують завдання з облаштування зони відпочинку рекреаційного закладу.

Графік проведення практики:

<i>№</i>	<i>Вид роботи</i>	<i>День практики</i>
1 тиждень		
1.	Настановча конференція на базі практики. Інструктаж з охорони праці та техніки безпеки. Визначення порядку та графіку роботи практиканта. Ознайомлення з правилами розпорядку та напрямками роботи бази практики.	1 день
2.	Ознайомлення з організацією роботи бази практики, особливостями надання рекреаційних послуг. Вивчення технологій побудови спортивно-туристичного табору.	2 день
3.	Участь в організації спортивно-туристичного табору на базі практики. Виконання індивідуальних завдань з облаштування спортивно-туристичного табору.	3 день
4.	Участь у згортанні спортивно-туристичного табору на базі практики.	4 день
2 тиждень		
5.	Ознайомлення з досвідом екскурсійної діяльності бази практики.	5 день
6.	Участь у маркуванні (ознакуванні) туристично-екскурсійних маршрутів.	6 день
7.	Участь у підготовці проекту тематичної екскурсії за визначеним маршрутом для бази практики.	7 день
8.	Проведення екскурсії за визначеним маршрутом у складі творчої групи.	8 день
9.	Формулювання пропозицій щодо перспективного розвитку бази практики.	9 день
10.	Оформлення звітної документації за підсумками практики. Підсумкова конференція на базі практики.	10 день

Дистанційна форма проходження практики

Карантинні обмеження, надзвичайні ситуації техногенного або природного характеру можуть внести корективи в організацію освітнього процесу. Тому, за рішенням вченої ради, окремі теми освітніх компонентів здобувачі можуть опановувати у дистанційній формі. В цьому випадку використовуються різні технічні засоби комунікації.

Організація навчання за дистанційною формою регламентується як державними документами (Закон України «Про освіту», наказ МОН України від 25.04.2013 № 466 (зі змінами) «Про затвердження Положення про дистанційне навчання»), так і Положенням про дистанційне навчання в ХДУ (наказ ХДУ від 14.02.2014 № 140-Д).

Для забезпечення проходження навчальної практики дистанційно, використовуються технології дистанційного навчання, методичні та дидактичні матеріали для самостійної роботи здобувачів.

В умовах дистанційного проходження практики зміст завдань може змінюватися в залежності від режиму та форми роботи рекреаційних закладів під час карантину. Залікові заходи проводяться у вигляді онлайн занять. Звітна документація подається викладачу-керівнику практики в електронному вигляді (на e-mail, Viber або ін.).

Щоденник практики розташовується на гугл-диску факультету та заповнюється в електронному вигляді з подальшим його пред'явленням у друкованому вигляді.

Список рекомендованої літератури

Основна:

1. Абрамов В. В. Спортивний туризм: підручник. Харків: ХНАМГ, 2011. 367 с.
2. Величко В.В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник / В. В. Величко. Харків: ХНАМГ, 2013. 202 с.

3. Галасюк С., Нездоймінов С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 178 с.
4. Грабовський Ю. А., Скалій О. В., Скалій Т. В. Спортивний туризм: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2009. 304 с.
5. Король О. Д. Організація екскурсійних послуг у туризмі: навчально-методичний посібник. Чернівці: Чернівецький нац. університет, 2016. 144 с.
6. Основи спортивного туризму: [навчальний посібник] / К. В. Мулик, Т. І. Гриньова, О. Я. Булашев, С. І. Бершов. Харків: Стиль-Издат, 2015. 94 с.
7. Пангелов Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей: навч. посібник / Б. П. Пангелов. Київ: Академвидав, 2010. 248 с.
8. Тимошенко Л. О., Лабарткава К. В. Спортивний туризм: навч. посібник: 2 ч. Львів: ЛДУФК, 2012.
9. Шандор Ф. Ф., Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму: підручник. Київ: Знання, 2013. 334 с.
10. Beck Larry, Cable T. Ted., Knudson M. Douglas. Interpreting Cultural and Natural Heritage: for A Better World. Venture Publishing, Inc., 2018. 495 p.
11. Hinch Tom, Higham James. Sport Tourism Development. 2nd ed. Bristol; Buffalo; Toronto. 2011. 280 p.
12. Weed Mike, Bull Chris. Sports Tourism: Participants, Policy and Providers. Butterworth-Heinemann, 2009. 351 p.

Додаткова:

13. Булашев А. Я. Спортивный туризм: учебник. Харьков: ХГАФК, 2009. 332 с.
14. Дехтяр В. Д. Основи оздоровчо-спортивного туризму. Київ: Науковий світ, 2002. 202 с.
15. Дмитрук О. Ю., Щур Ю. В. Спортивно-оздоровчий туризм: навч. посібник. 2-е вид., перероб. та доп. Київ: Альтпресс, 2008. 280 с.
16. Нездоймінов С.Г. Організація екскурсійних послуг: навч.-метод. посібник. Одеса: Астропринт, 2011. 216 с.

17. Основи рекреалогії (економіко-екологічний та маркетинговий аспект): навч. посібник / І. О. Гродзинська, С. Г. Нездоймінов, О. В. Гусєва, А. В. Замкова. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 264 с.
18. Путешествие по Херсонщине: энциклопедия-путеводитель / под общ. ред. О. Алеферко. Херсон: Наддніпряночка, 2008. 300 с., ил.
19. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства: навч. посібник / Н. О. Алешугіна, О. В. Барановська, М. О. Барановський, О. О. Зеленська, І. В. Смаль, І. М. Філоненко. – Чернігів: Вид-во ЧНТУ, 2015. 492 с.
20. Gammon Sean, Robinson Tom. Sport and Tourism: A Conceptual Framework. *Journal of Sport & Tourism*. 2003. Vol. 8. P. 21-26.
21. Mancini Mark. Conducting tours: A Practical Guide. Third edition. Delmar / Thomson, 2002. 272 p.
22. Schwark Jürgen. Sport tourism: introduction and overview. *European Journal for Sport and Society*. 2007. Vol. 4 (2). P. 117-132.
23. Sport and adventure tourism / ed. by Simon Hudson. New York; London; Oxford. 2003. 324 p.

Інформаційні ресурси INTERNET:

24. Види туризму. URL: <http://tourlib.net/vidy.htm>
25. Екскурсійна справа. URL: <http://tourlib.net/ekskurs.htm>
26. Основи спортивного туризму в рекреаційній діяльності: зб. наук. пр. Харків: ХДАФК, 2016. 358 с. URL: <http://journals.uran.ua/index.php/wissn055>
27. Спортивний туризм та альпінізм. URL: <http://tourlib.net/sport.htm>
28. Рекреація і курортологія. URL: <http://tourlib.net/recreation.htm>
29. Sports tourism. URL: <https://www.unwto.org/sport-tourism>
30. Sports tourism explained: What, why and where. URL: <https://tourismteacher.com/sports-tourism/>

Методичні рекомендації

Студенти в процесі проходження практики знайомляться з нормативно-правовою базою, організаційною структурою, особливостями функціонування організації, де проводиться практика, які відображаються у формах, меті, засобах, методах організації діяльності, професійних цінностях, традиціях тощо; під час практики виконуються групові та індивідуальні завдання.

Загальну організацію та контроль за проведенням навчальної практики здійснює керівник практики від ЗВО. До його обов'язків входить наступне:

1. Ознайомитись з базовими туристично-рекреаційними закладами, їх можливостями виконувати функції бази практики.

2. Ознайомити відповідальних осіб туристично-рекреаційного закладу із завданням та змістом практики.

3. Контролювати проходження студентами навчально-польової практики, дотримання ними встановленого режиму роботи.

4. Надавати консультативну допомогу студентам під час виконання завдань практики та оформлення звітної документації.

5. По закінченню навчально-польової практики прийняти звітну документацію та оцінити роботу кожного студента.

6. Підвести підсумки навчально-польової практики і підготувати звіт про них на засідання кафедри.

Важливу роль у забезпеченні успішного проходження практики відіграє адміністрація бази практики, яка:

1. Знайомить студентів з установою, її структурою, кадровим складом.
2. Знайомить студентів з організацією туристично-рекреаційного процесу, його плануванням, напрямками діяльності.

3. Забезпечує оптимальні умови для проходження практики.

Під час проходження практики студенти повинні:

- взяти участь в організаційних заходах перед початком практики, одержати необхідну документацію з проходження практики, індивідуальне завдання, консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- своєчасно прибути на базу практики;

- погодити з керівником практики від підприємства (організації) графік виконання програми та суворо його дотримуватися;
- дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку, вимог трудового законодавства, передбачених для працівників бази практики;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- регулярно спілкуватись з керівником практики від кафедри, виконувати його розпорядження та рекомендації;
- в повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики і завдання керівника практики від кафедри;
- вести щоденник установленої форми, в якому фіксувати виконану роботу;
- одержати відгук-оцінку керівника практики від підприємства (організації);
- написати, оформити та захистити звіт з практики.

Виконання програми практики здійснюється згідно складеного студентом і затвердженого керівником практики від університету індивідуального плану практики, який фіксує етапність та терміни виконання завдань практики. Індивідуальний план відображається в щоденнику практики студента, хід його виконання контролюється керівником від закладу вищої освіти.

Тривалість робочого часу студентів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України і складає 30 годин на тиждень. Перед відбуттям на практику студент має пройти на кафедрі інструктаж з техніки безпеки і охорони праці.

Методика організації та проведення польових практик передбачає виділення трьох послідовних етапів – підготовчого, основного та заключного.

Підготовчий етап практики є періодом теоретичного опрацювання матеріалу майбутніх польових досліджень. Складається загальна схема вивчення об'єктів туризму, календарний план проведення робіт, маршрут практики. Здійснюється пошук засобів пересування, вирішуються питання технічного забезпечення учасників маршруту. Підбирається необхідний

картографічний матеріал, туристичне спорядження. Опрацьовуються джерела інформації, які відображають проблематику навчально-польової практики.

Основним у програмі практики є *польовий етап*. Він стосується безпосереднього проведення експедиційних робіт під час маршрутних досліджень. Вивчення туристичних ресурсів, складання схеми маршруту екскурсії, робота над контрольним текстом майбутньої екскурсії проводиться за проєктним принципом. Академічна група поділяється на проєктні групи по 3-5 студентів. Кожна проєктна група отримує конкретне завдання і виконує його за методикою проведення дослідження. Результати наносяться на робочі картки, фіксуються на електронних носіях інформації.

Заключний етап практики є часом опрацювання зібраного матеріалу, його аналізу, теоретичного узагальнення, складання методичної розробки екскурсії та формулювання висновків про використання досліджуваної території для потреб туризму та рекреації. Підсумком практики є написання звіту про виконану роботу, оформлення тексту екскурсії.

Виконання студентами під час практики індивідуальних завдань спрямоване на поглиблення фахових знань студентів, набуття професійних навичок та підсилення інтересу до сфери діяльності.

Індивідуальне завдання визначається планом діяльності рекреаційного закладу, враховує особливості підготовки конкретного студента, його інтереси та можливості. Такі завдання мають орієнтуватися на формування загальних та фахових компетенцій спеціаліста з туризму. Серед них, наприклад, облаштування зони відпочинку рекреаційного закладу, участь у розгортанні спортивно-туристичного табору, вивчення та опис конкретних туристично-рекреаційних ресурсів, написання індивідуального тексту екскурсії тощо. Індивідуальні завдання узгоджує та затверджує керівник практики від ЗВО. Результати виконання індивідуальних завдань фіксуються у щоденнику практики, відображаються у підсумковому звіті.

Студент допускається до складання заліку з навчальної практики у разі виконання програми практики в повному обсязі.

Питання до заліку

1. Поняття про спортивно-оздоровчий туризм, його характерні риси.
2. Спортивний туристичний похід як форма організації туристичної діяльності.
3. Етапи підготовки спортивно-туристичного походу.
4. Особливості організації походів за видами спортивного туризму.
5. Загальні вимоги до підготовки учасника спортивно-туристичного походу.
6. Основні правила поведінки туриста в умовах природного середовища.
7. Топографічна підготовка туриста.
8. Поняття про карту, її різновиди. Методика роботи з картою.
9. Поняття про туристичні маршрути, їх види.
10. Методичні принципи розробки туристичних маршрутів.
11. Тактика, техніка та орієнтування на маршруті.
12. Пересування в польових умовах. Порядок і режим руху.
13. Рух пішки. Особливості пересування по розчленованій місцевості.
14. Пересування по воді. Долання водних перешкод.
15. Спортивно-туристичне спорядження та основні вимоги до нього.
16. Поняття про спортивно-туристичний табір (бівак), характеристика його компонентів.
17. Організація спортивно-туристичного табору (біваку). Вирішення побутових питань у польових умовах.
18. Харчування в польових умовах. Характеристика основних продуктів харчування.
19. Туристичне кухонне спорядження. Приготування їжі на багатті.
20. Організація охорони здоров'я в туристичному поході.
21. Основні прийоми і правила надання першої медичної допомоги в польових умовах. Похідна аптечка.
22. Організація дозвілля в польових умовах. Характеристика різновидів дозвіллевих практик

23. Фактори небезпеки у туристичному поході.
24. Критичні ситуації та їх подолання в польових умовах. Основні правила поведінки в екстремальних ситуаціях.
25. Екскурсія, її сутність, функції та ознаки.
26. Екскурсійні об'єкти, принципи та критерії їх відбору.
27. Характеристика екскурсійних об'єктів.
28. Класифікація екскурсій (за змістом, складом, кількістю учасників, місцем проведення, формою проведення, способом пересування).
29. Тематика та зміст екскурсій.
30. Екскурсійний процес, його основні принципи (науковість, доступність, системність, переконливість).
31. Форми екскурсійної діяльності.
32. Технологія підготовки інноваційного екскурсійного продукту.
33. Організація та зміст процесу розробки нової екскурсії. Основні етапи підготовки екскурсійного продукту.
34. Укладання документації екскурсії.
35. Методичні прийоми в екскурсії, їх класифікація.
36. Вимоги до техніки ведення екскурсії.
37. Основні вимоги до екскурсійного показу, його етапи.
38. Основні вимоги до розповіді під час екскурсії. Відповіді на питання екскурсантів.
39. Професійна майстерність екскурсовода.
40. Вимоги до екскурсовода, його права та обов'язки.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час проходження практики студентами використовується система поточного та підсумкового контролю виконання окремих частин та усєї програми практики.

Робота студентів контролюється керівниками практики від підприємства та кафедри. Керівники проводять контроль за відвідуванням студентами баз

практики, дотримання ними режиму роботи, а також проходження практики відповідно до встановленого графіку, що фіксується студентами в щоденниках з практики та підтверджується кожного дня підписом керівника практики. Перевіряються поточні записи виконаних завдань програми, а також підсумковий звіт з практики.

На практикантів, які порушують правила внутрішнього розпорядку та виробничої дисципліни, керівниками баз практики можуть накладатися стягнення, про що повідомляється ректору університету. Ректор вирішує питання подальшого проходження практики й перебування студента в ЗВО.

Під час проходження практики студенти повинні:

- систематично вести записи у щоденнику практики, фіксувати обсяг та зміст виконаної за день роботи;
- підготувати до подальшої перевірки керівником від кафедри звітну документацію, зокрема щоденник практики з характеристикою-відгуком бази практики та оформлений відповідно до вимог звіт про проходження практики;

Документація з навчальної практики здається на кафедру упродовж двох днів після повернення студента з практики. Умовою допуску студента до складання заліку з навчальної практики є виконання програми практики в повному обсязі.

Захист звіту з практики проходить перед спеціально призначеною комісією з двох-трьох осіб за участю викладача – керівника практики від університету. Студент, який не виконав програму з практики, отримав негативний відгук про роботу або незадовільну оцінку при захисті звіту відраховується з університету.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Після закінчення терміну навчально-польової практики, студенти звітують про виконання програми практики. Оформлення звіту є обов'язковою умовою складання заліку з навчальної практики.

Звіт має відображати результати теоретичної та практичної діяльності студента впродовж навчально-польової практики. Звіт про проходження

практики оформлюється кожним студентом окремо з такими структурними елементами:

- титульний аркуш;
- зміст;
- оформлений щоденник практики;
- методична розробка екскурсії (групова та індивідуальна частини).

Звіти, які не відповідатимуть означеним вимогам, повертатимуться на доопрацювання.

Для складання методичної розробки екскурсії (групова частина) використовується запропонована схема:

- I. Титульний аркуш.
- II. Зміст.
- III. Загальна характеристика екскурсії:
 1. Назва теми екскурсії.
 2. Вид екскурсії (за способом пересування).
 3. Тривалість екскурсії (год.).
 4. Довжина маршруту (км).
 5. Склад екскурсантів.
 6. Мета і завдання екскурсії.
- IV. Схема маршруту екскурсії (графічне подання ділянок переміщення, місць зупинок з визначенням тривалості (хв.) та протяжності (км):
 1. Графічне відтворення маршруту на карті Google (супутник).
 2. Розклад руху:

Пункти маршруту	Назви пунктів	Прибуття	Відправлення	Зупинка	Відстань між пунктами
1					
2					
3					

- V. Технологічна карта маршруту:
1. Маршрут екскурсії (пункт 1 – пункт 2 – пункт 3 – пункт 4 – пункт 5).
 2. Місця і час зупинок.
 3. Основні та додаткові об'єкти показу.
 4. Тривалість екскурсії (загальна та на окремих ділянках).
 5. Найменування інформаційних блоків (тем, підтем), які розкриваються на окремих ділянках маршруту.
 6. Організаційні та методичні вказівки.
- VI. Контрольний текст екскурсії (зміст матеріалу, що розкриває тему).
- VII. «Портфель екскурсовода» (наочність, що використовується екскурсоводом).
- VIII. Матеріали екскурсії (список джерел, таблиці, схеми, карти, документи та ін.).

Для складання індивідуальної частини методичної розробки екскурсії використовується запропонована схема:

Картка екскурсійного об'єкту

(укладається кожним членом проєктної групи на окремий об'єкт)

1. Найменування об'єкту	
2. Місцезнаходження об'єкту	
3. Характеристика-опис об'єкту	
4. Стан об'єкту	
5. Інформаційні джерела	
6. Зображення об'єкту	
7. Дата складання картки	

Індивідуальний текст екскурсії

(укладається кожним членом проєктної групи на конкретну ділянку маршруту)

Індивідуальний текст екскурсії є основою розповіді екскурсовода і являє собою готовий для озвучування текст. Індивідуальний текст містить повний і чіткий виклад того, що варто розповісти на екскурсії. Матеріал розміщується в послідовності, у якій показуються об'єкти, і має чіткий розподіл на частини. Кожна з них присвячена одній з підтем екскурсії.

Всі частини індивідуального тексту будуються за наступною схемою: характеристика об'єкта; матеріал, присвячений визначенню загального контексту функціонування об'єкту (по населеному пункту, району, краю); матеріал, що характеризує локальний контекст (конкретні події, пов'язані з даним об'єктом або місцем його розташування); узагальнення й висновки з підтеми, що розкривається; логічний перехід до наступної підтеми.

Основна відмінність індивідуального тексту від контрольного полягає в тому, що він відбиває структуру екскурсії й будується у повній відповідності з маршрутом екскурсії. Індивідуальний і контрольний тексти збігаються за змістом, в оцінках фактів, у висновках, які робляться по певним підтемам і по темі екскурсії у цілому. Однак, маючи один контрольний текст як еталон змісту, можна побудувати кілька індивідуальних текстів, у яких знайдуть відбиття особливості мови екскурсовода і його манера ведення екскурсії.

Індивідуальний текст варто писати від першої особи, тим самим виражаючи свою індивідуальність.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання результатів навчально-польової практики визначені на підставі «Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті» від 07.09.2020 р.

Практика оцінюється окремо за 100-бальною шкалою, за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90-100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		

35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Складники загальної оцінки за практику визначає керівник практики від кафедри. Підсумкова оцінка враховує оцінку:

- керівника від бази практики;
- керівника від кафедри;
- презентації здобувачем результатів проходження практики під час захисту звіту;
- відповіді на запитання.

Складові оцінювання навчально-польової практики

Зміст роботи		Оформлення результатів	Захист звіту	Разом
Оцінка від бази практики	Оцінка керівника практики з фаху			
до 30 балів	до 30 балів	до 20 балів	до 20 балів	100 балів

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка ЄКТС	Рівні прояву критеріїв
90-100	відмінно	A (excellent)	Студент згідно з програмою практики здійснює повний обсяг робіт; виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань; володіє глибокими та системними знаннями; здатний всебічно аналізувати навчальний матеріал; демонструє вміння формулювати висновки та узагальнювати результати; аргументовано та логічно викладає матеріал; володіє культурою мови; оформлення звіту відповідає встановленим вимогам; вичерпно відповідає на запитання.
82-89	добре	B (good)	Студент згідно з програмою практики здійснює повний обсяг робіт; бере активну участь у виконанні колективних та індивідуальних завдань; володіє достатнім рівнем знань; аналізує навчальний матеріал; демонструє вміння формулювати висновки та узагальнювати результати; аргументовано та логічно викладає матеріал; володіє культурою мови; оформлення звіту загалом відповідає встановленим вимогам; відповідає на запитання, допускаючи окремі

			неточності.
74-81	добре	C (good)	Студент згідно з програмою практики здійснює повний обсяг робіт; бере участь у виконанні колективних та індивідуальних завдань; володіє достатнім рівнем знань; аналізує навчальний матеріал; демонструє вміння формулювати висновки та узагальнювати результати; досить аргументовано і логічно викладає матеріал; володіє культурою мови; але потребує допомоги при виконанні завдань творчого характеру, поглиблення навичок самостійного пошуку; оформлення звіту загалом відповідає встановленим вимогам; відповідає на запитання, допускаючи окремі помилки.
64-73	задовільно	D (satisfactory)	Студент загалом виконує зміст програми практики; з допомогою керівника бере участь у виконанні колективних та індивідуальних завдань; володіє базовим рівнем знань; аналізує навчальний матеріал; формулює висновки з окремих питань; не демонструє старанності при виконанні завдань; не використовує додаткову літературу; наявні порушення вимог до оформлення звіту; відповідає на запитання, допускаючи помилки.
60-63	задовільно	E (satisfactory)	Студент загалом виконує зміст програми практики; володіє базовим рівнем знань, початковими аналітичними вміннями; формулює висновки з окремих питань; але без зовнішньої допомоги не може впоратися з виконанням практичних завдань; недостатньо обізнаний з джерелами та літературою; мова обмежена, невиразна; наявні значні порушення в оформленні звіту; відповідає на запитання, допускаючи серйозні помилки.
35-59	незадовільно	FX (fail)	Студент погано орієнтується в програмних питаннях; має фрагментарні знання, не володіє

			аналітичними вміннями, не вміє робити висновки; недбало виконує завдання; не використовує основну та додаткову літературу; звіт оформлений зі суттєвими порушеннями; допускає грубі помилки при відповідях.
1-34	незадовільно	F (fail)	Студент не орієнтується в програмних питаннях; не бере участь у виконанні колективних та індивідуальних завдань; не знайомий з рекомендованою літературою; звіт з практики не представлений або не відповідає вимогам; не може відповісти на запитання.